

PRÍLOHA č. 1:
INVESTIČNÁ STRATÉGIA A PODNIKATEĽSKÝ PLÁN
pre finančné nástroje na podporu projektov odpadového hospodárstva

1) Východiská investičnej stratégie

a) stručný popis súčasnej situácie na trhu v sektore, ktorý sa má podporiť finančnými nástrojmi,

Slovenské podnikateľské prostredie je charakterizované veľkou investičnou medzerou, ktorá sa týka všetkých veľkostných kategórií podnikov s dominantným zastúpením malých a stredných podnikov. Investičné potreby sú lokalizované vo všetkých krajoch Slovenska (vrátane Bratislavy) a týkajú sa všetkých etáp životného cyklu podnikov (od počiatočnej fázy, rizikového kapitálu, rastu, expanzie). Investičné potreby sú diferencované podľa jednotlivých sektorov, čo znamená potrebu sektorového prístupu pre finančné nástroje (VVI, EE, OZE, odpadové hospodárstvo, sociálna ekonomika atď.), vrátane sektorov mimo Programu Slovensko (poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesníctvo atď.).

Aktuálne, popri investičných potrebách hrá veľkú rolu aj ekonomická obnova po pandémie COVID-19, predovšetkým vzrastá potreba nielen investičného, ale aj prevádzkového kapitálu. Aktuálne je táto otázka navyše obzvlášť naliehavá kvôli rastúcej hospodárskej neistote v súvislosti s mimoriadnym a neočakávaným rastom cien energií a ďalších vstupov, narušením dodávateľsko-odberateľských reťazcov a inými priamymi či nepriamymi dôsledkami vojenského konfliktu na Ukrajine a/alebo sankciami, ktoré zaviedla EÚ alebo jej medzinárodní partneri voči Rusku. Negatívny vplyv na ekonomiku majú aj odvetné protiopatrenia, ktoré prijalo Rusko voči EÚ alebo jej medzinárodným partnerom, majúce za následok nárast inflácie, všeobecný pokles hospodárskeho rastu a sťaženie podmienok pre podnikanie.

Sektor nakladania s odpadmi na Slovensku v súčasnosti čelí kritickej situácii s prudko stúpajúcou produkciou odpadov, nízkou mierou recyklácie a vysokou mierou skládkovania, ktorú je potrebné v najbližších rokoch riešiť. Značné investičné potreby vyplývajú zo všeobecného nedostatku infraštruktúry, a preto by posilnenie investičnej aktivity a financovania nových zariadení mohlo zohrávať dôležitú úlohu pri plnení cieľov stanovených na úrovni štátu aj na úrovni EÚ. Dopyt po financovaní bol identifikovaný najmä v rámci kapitálovej podpory, a do určitej miery aj kvázi dlhovej podpory, pričom investičná medzera bola v rámci ex-ante hodnotenia identifikovaná na úrovni 91,2 – 169,3 mil. EUR. Na základe pozitívnych skúseností s kapitálovými FN s porovnateľnou výškou alokácie v súčasnom programovom období sa odporúčanie ďalšieho využívania kapitálových FN pre túto oblasť javí ako opodstatnené.

SIH v spolupráci s tromi správcami fondov CEE Capital Management, IPM Avanea Eco Management a Wasteland Investment Management implementoval v programovom období 2014 - 2020 kapitálové FN na podporu v oblasti nakladania s tuhým odpadom, pri ktorých došlo k vyčerpaniu alokácie vo výške 61,3 mil. EUR. Ako kľúčové prekážky pre efektívnejšiu implementáciu FN boli identifikované nestabilné regulačné prostredie a politické iniciatívy vedúce k sprisnieniu vnútroštátnych požiadaviek nad rámec legislatívy EÚ (vylúčenie určitých činností, ktoré sú podľa predpisov EÚ oprávnené) a dlhé a zložité povoľovacie procesy. Niektoré subjekty súkromného sektora vnímajú súčasné regulačné a politické iniciatívy v oblasti odpadového hospodárstva (odpor voči výstavbe nových zariadení na spracovanie odpadu) kriticky a varujú, že by mohli znížiť investičnú aktivitu.

Návrh finančných nástrojov pre oblasť spracovania odpadov sa považuje za opodstatnený na základe týchto skutočností: i. sľubné skúsenosti s kapitálovými FN v oblasti odpadového hospodárstva v programovom období 2014 – 2020, ii. potreba stimulovať financovanie projektov odpadového hospodárstva, a to najmä zmierňovaním rizík spojených s inovatívnymi odpadovými technológiami, iii. potenciálne zlepšenie financovateľnosti investičných projektov vďaka novej kombinácii FN a grantu v jednej operácii, iv. zvyšovanie povedomia verejnosti o trendoch predchádzania vzniku odpadu a recyklácie a väčší dôraz vlády na dobiehanie ukazovateľov odpadového hospodárstva EÚ.

Uvedené dokumentujú aj závery Ex-ante hodnotenia pre využitie finančných nástrojov v programovom

období EŠIF 2021-2027 (<https://www.mfsr.sk/files/sk/financne-vztahy-eu/financne-nastroje/programove-obdobie-2021-2027/ex-ante-hodnotenie/ex-ante-hodnotenie-2021-2027.pdf>), vypracované v súvislosti s implementáciou finančných nástrojov pre programové obdobie 2021-2027.

- b) iné alebo podobné finančné nástroje, ktoré poskytujú podporu fyzickým a právnickým osobám, ktoré pôsobia na trhu v danom sektore.

Aktuálne na trhu nie je k dispozícii kapitálový finančný nástroj zameraný výhradne na podporu sektora odpadového hospodárstva, komerčné banky však do určitej miery poskytujú financovanie tomuto sektoru. Komerčné banky poskytujú štandardne financovanie rôznych typov investičných projektov realizovaných podnikmi. Jedná sa o poskytovanie prostredníctvom tradičných úverových nástrojov, ktorých dostupnosť závisí od návratnosti preukázanej podnikateľskými subjektmi. Napriek uvedenej dostupnosti návratných finančných zdrojov poskytovaných komerčnými bankami majú podniky veľkú investičnú medzeru.

Okrem toho sa počas pandémie COVID-19 ukázalo, že komerčné banky nie sú schopné (z dôvodu posudzovania rizikovosti) financovať všetky potreby podnikateľských subjektov. Z tohto dôvodu boli implementované predovšetkým záručné nástroje, ktorých cieľom bolo poskytnúť podnikom prevádzkový kapitál pri súčasnom krytí časti rizika bánk.

Zároveň sa na trhu implementujú aj záručné programy v rámci iniciatívy InvestEU, konkrétne v rámci Fondu InvestEU spravovanom Európskou investičnou bankou (EIB), Európskym investičným fondom (EIF) a ďalšími partnermi. Pomoc z Fondu InvestEU v celkovom objeme 26,2 mld. EUR integruje v sebe pôvodných 13 samostatných finančných nástrojov EÚ a iniciatívy z pôvodného Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI), pričom najväčší podiel sa alokácií Fondu InvestEU pripadá na EIF, a to 11 mld. EUR, vďaka ktorým si kladie za cieľ stimulovať investície v celkovej výške až 145 mld. EUR. Pomoc sa poskytuje vo forme záruk a protizáruk prostredníctvom finančných sprostredkovateľov a je cieleňá na investície v šiestich oblastiach:

- konkurencieschopnosť MSP,
- inovácie a digitalizácia,
- kultúrny a kreatívny priemysel,
- udržateľnosť,
- mikrofinancovanie a sociálna ekonomika,
- zručnosti a vzdelávanie.

Okrem podpory z celoeurópskej iniciatívy InvestEU možno počítať aj s dodatočnými úverovými a záručnými zdrojmi na trhu poskytovanými zo strany nadnárodných/medzinárodných finančných inštitúcií domácim finančným sprostredkovateľom a ďalej poskytovaným konečným prijímateľom vo forme zvýhodnených úverov.

2) **Finančné nástroje a podnikateľský plán**

- a) popis finančných nástrojov, ktoré sa majú vykonávať

Alokácia v rámci špecifického cieľa RSO2.6., opatrenia 2.6.3 Programu Slovensko vyhradená pre finančné nástroje bude použitá na financovanie projektov prostredníctvom kapitálového nástroja na podporu projektov odpadového hospodárstva, pričom budú primárne implementované prostredníctvom finančných sprostredkovateľov¹.

Finančný nástroj bude realizovaný prostredníctvom finančných sprostredkovateľov (správcov fondov), ktorí budú zodpovední za poskytovanie kapitálového a kvázi-kapitálového financovania (akcie, majetkové účasti a kvázi kapitál, ako napr. konvertibilné alebo podriadené úvery a iné) cieľovým entitám. Bude sa jednať o podniky, ktoré majú sídlo alebo aktivity financované z finančného nástroja na území

¹ V prípade, ak v rámci ex-ante hodnotenia budú identifikované iné vhodnejšie špecifické finančné nástroje pre oblasť odpadového hospodárstva, zmluvné strany zohľadnia túto skutočnosť v rámci aktualizácie tejto Investičnej stratégie.

SR. Finanční sprostredkovatelia budú zodpovední za výber investičných príležitostí, vyhodnotenie oprávnenosti, negociáciu podmienok, realizáciu investícií, spravovanie portfólia a akékoľvek iné činnosti súvisiace so správou investičných fondov.

Kapitálový nástroj pre udržateľné odpadové hospodárstvo a obehovú ekonomiku je navrhnutý na základe pozitívnych skúseností s kapitálovými finančnými nástrojmi v oblasti odpadového hospodárstva v predchádzajúcom programovom období 2014 - 2020, ako aj značných potrieb a nedostatočného financovania zo súkromného sektora v tejto oblasti. Tento finančný nástroj je určený na poskytovanie kapitálových, kvázi kapitálových a alternatívnych dlhových produktov na financovanie podnikov pôsobiacich v oblasti udržateľného odpadového hospodárstva a obehovej ekonomiky. Súkromné spoluinvestovanie sa predpokladá buď na úrovni fondu, a/alebo na úrovni konečných prijímateľov. Grantové spolufinancovanie v rámci jednej operácie sa nepovažuje za nutné pre úspešnú implementáciu finančného nástroja, ale možno zväžiť kombináciu tohto finančného nástroja s grantom na technickú pomoc a podporu.

b) opatrenia, špecifické ciele, priority Programu Slovensko, ktoré majú byť finančnými nástrojmi napĺňané

1) EŠIF 2021-2027/Program Slovensko

Cieľ politiky CP2 „Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovými čistými emisiami uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility“
Priorita 2P2 „Životné prostredie“

Špecifický cieľ RSO 2.6 „Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje“

Opatrenie 2.6.3 „ Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbneho a aeróbneho spracovania biologicky rozložiteľných odpadov“

Územné zameranie: celé Slovensko

Koneční prijímatelia: podniky

c) alokácia určená na finančné nástroje

Celková suma: 54 038 322,21 EUR

v tom priorita 2P2: 54 038 322,21 EUR

z toho MRR: 40 854 824,71 EUR (z toho 34 726 601,00 EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a 6 128 223,71 EUR zo štátneho rozpočtu),

z toho VRR: 13 183 497,50 EUR (z toho 5 273 399,00 EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a 7 910 098,50 EUR zo štátneho rozpočtu)

Uvedená suma zahŕňa odplatu pre Orgány vykonávajúce finančný nástroj podľa zmluvy.

d) doba vykonávania finančných nástrojov

Parametre finančných nástrojov stanovujú najneskorší termín vyplatenia finančných prostriedkov v prospech konečných prijímateľov na 31. december 2029. Doba vykonávania finančných nástrojov implementovaných prostredníctvom finančných sprostredkovateľov začne dňom účinnosti zmlúv s finančnými sprostredkovateľmi. Ukončenie implementácie finančných nástrojov nastane v čase likvidácie fondov do 10 rokov od ich založenia s možnosťou predĺženia ich trvania, alebo predajom/splatením poslednej investície investorom/veriteľom.

e) základné časové a finančné míľniky pri implementácii finančných nástrojov:

1) Prevod prvej tranže Príspevku na finančný nástroj Prijímateľovi príspevku na finančný nástroj do 6

- mesiacov od podpisu Zmluvy,
- 2) Vyhlásenie výberu finančných sprostredkovateľov do 9 mesiacov od podpisu Zmluvy,
- 3) Ukončenie výberu finančných sprostredkovateľov do 12 mesiacov od vyhlásenia výberu finančných sprostredkovateľov,
- 4) Podpis Zmluvy s finančným sprostredkovateľom do 6 mesiacov od ukončenia výberu finančných sprostredkovateľov,
- 5) Poskytnutie 15 % Príspevku na finančný nástroj Konečným prijímateľom do 18 mesiacov od podpisu zmluvy s finančným sprostredkovateľom,
- 6) Zúčtovanie 15 % Príspevku na finančný nástroj do 6 mesiacov od poskytnutia 15 % Príspevku na finančný nástroj Konečným prijímateľom,
- 7) Poskytnutie 30 % Príspevku na finančný nástroj Konečným prijímateľom do 12 mesiacov od zúčtovania 15 % Príspevku na finančný nástroj.

f) navrhovaný pákový efekt, ktorý sa má dosiahnuť

Kapitálový nástroj zahŕňa povinnosť súkromného spolufinancovania minimálne na úrovni 30 % z výšky investície, nakoľko pri jednotlivých investíciách sa bude postupovať režimom *pari passu*. Zo skúseností je však predpoklad naakumulovania dodatočných súkromných zdrojov. Výsledný pákový efekt bude tým pádom závisieť od výšky súkromného kapitálu investovaného do jednotlivých investícií.

g) súlada s pravidlami štátnej pomoci a minimálnej pomoci

Poskytovanie financovania z finančných nástrojov bude vykonávané v súlade s pravidlami Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) o štátnej pomoci, ktorými sa rozumejú články 107 až 108 Zmluvy o fungovaní EÚ, ako aj podriadené normy vyplývajúce z týchto článkov; takéto vykonávanie zahŕňa nasledovné možnosti:

- (i) investície, ktoré obsahujú prvok štátnej pomoci, ktorý je však zlučiteľný s vnútorným trhom, akými sú investície uskutočnené na základe:
 - 1. príslušného Nariadenia o skupinových výnimkách²; alebo
 - 2. kritérií na posúdenie zlučiteľnosti, ktoré Komisia v zásade uplatňuje na pomoc poskytovanú členskými štátmi podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ na obmedzené obdobie na nápravu nedostatku likvidity, ktorému čelia podniky priamo alebo nepriamo postihnuté vážnym narušením hospodárstva, ako sa uvádza v akomkoľvek príslušnom dokumente Komisie³, alebo
 - 3. kritérií na posúdenie zlučiteľnosti, ktoré Komisia v zásade uplatňuje na pomoc poskytovanú členskými štátmi podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ako sa uvádza v akomkoľvek príslušnom dokumente Komisie⁴;
- (ii) investície, ktoré obsahujú prvok pomoci *de minimis*, o ktorej sa predpokladá, že nemá žiadny vplyv na obchod medzi členskými štátmi a nenarúša ani nehrozí narušením hospodárskej súťaže, akými sú napríklad investície uskutočnené na základe príslušného Nariadenia *de minimis*⁵; alebo
- (iii) investície, ktoré nepredstavujú štátnu pomoc z dôvodu, že sa vykonávajú v súlade s trhovými podmienkami, ako sa uvádza v Oznámení Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01) (ďalej len „Oznámenie Komisie“), akými sú investície vykonávané na základe:
 - i. splnenia kritérií *pari passu* v zmysle bodu 87 Oznámenia Komisie, alebo

² Napr. Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (všeobecné Nariadenie o skupinových výnimkách); e

³ Napr. Oznámenie Komisie - Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva po agresii Ruska voči Ukrajine 2022/C 131 I/01

⁴ Napr. Oznámenie Komisie - Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (2014/C 198/01)

⁵ Napr. Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2831 z 13. decembra 2023 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L, 15. 12. 2023). 12.2023, s. 1

- ii. akejkolvek inej metódy hodnotenia notifikovanej Komisii a schválenej Komisiou pred uskutočnením investície; alebo
- (iv) investície uskutočnené na akomkoľvek inom právnom základe, ktorý je súčasťou pravidiel EÚ o štátnej pomoci a ktorý sa na tieto investície vzťahuje.
- h) plánované využitie finančných sprostredkovateľov, vrátane spôsobu ich výberu

V rámci finančných nástrojov budú prioritne využívaní finanční sprostredkovatelia. Ich výber sa bude uskutočňovať buď na základe vyhlásenej otvorenej výzvy a pravidiel v nej stanovených alebo prostredníctvom verejného obstarávania, obdobne ako tomu bolo v predchádzajúcim programovom období 2014 - 2020.

Príslušnú výzvu alebo verejné obstarávanie bude pripravovať a vyhlasovať SIH. SIH bude zodpovedný za overenie oprávnenosti záujemcov alebo uchádzačov a uzavretie zmlúv s úspešnými záujemcami, uchádzačmi. V rámci overenia oprávnenosti záujemcov a v prípade verejného obstarávania aj v rámci hodnotenia uchádzačov sa bude hodnotiť jednak ich primeraná kapacita dokázať dostatočne pokryť všetky procesy spojené s plánovaním, produktovo-procesnou metodikou, výberom cieľových spoločností, administráciou, komunikáciou, monitoringom, v súvislosti s implementáciou finančných nástrojov a očakávané celkové dopady a napĺňanie cieľov finančného nástroja.

Výber finančných sprostredkovateľov bude uskutočnený v súlade s platnými predpismi. Cieľom bude vybrať finančných sprostredkovateľov so schopnosťou implementovať finančné nástroje v podporovaných oblastiach.

- i) plánované využívanie priamych investícií

Neaplikuje sa.⁶

- j) spôsob vrátenia finančných prostriedkov

Návratnosť prostriedkov bude závisieť od konkrétnych investícií. Trvanie fondov od zahájenia ich investičnej periódy bude 10 rokov, s možnosťou predĺženia. Investičné obdobie fondov skončí najneskôr skončením obdobia oprávnenosti zdrojov v programovom období 2021-2027. Postupné ukončovanie investícií sa očakáva najmä v post-investičnom období. Výnosy z exitov z portfóliových spoločností, prípadne iné výnosy bude možné opätovne použiť na podporu sektora.

- k) pravidlá pre ukončenie finančných nástrojov vrátane exit policy

Po skončení doby trvania fondov budú tieto postupne ukončované, podiely v portfóliových spoločnostiach odpredané a fond zlikvidovaný. Doba trvania fondu končí dňom desiateho výročia od jeho spustenia. Doba trvania môže byť predĺžená o maximálne tri jednoročné obdobia na základe vyhodnotenia stavu investícií vo fonde. Správca fondu je povinný navrhnuť stratégiu a plán ukončenia činnosti a likvidácie fondu (plán exitu). V zmysle tohto plánu je následne fond riadený až do doby jeho definitívneho ukončenia.

- l) pravidlá pre využívanie vrátených finančných prostriedkov

Vrátené prostriedky bude môcť SIH opätovne používať do roku 2037, tj. do ukončenia obdobia udržateľnosti.

Použitie vrátených prostriedkov bude v súlade s novou investičnou stratégiou tak, aby to bolo v súlade s požiadavkami na opätovné používanie v súlade s cieľmi programu buď v rámci toho istého finančného

⁶ Tento nástroj by sa mal primárne implementovať vo forme sprostredkovaného financovania, ale za určitých okolností by sa mohlo použiť aj priame financovanie.

nástroja alebo po vyčerpaní prostriedkov z finančného nástroja v rámci iných finančných nástrojov alebo v iných formách podpory.

3) Finančné produkty

Finančný nástroj bude štruktúrovaný ako investičné fondy pod správou správcov fondov. Fondy budú realizovať kapitálové alebo kvázi-kapitálové financovanie do projektov odpadového hospodárstva. Správcovia budú zodpovední za výber a realizáciu investičných príležitostí, ako aj manažment portfólia. Trvanie fondov bude časovo obmedzené na 10 rokov od zahájenia investičnej periódy s možnosťou predĺženia ich trvania.

4) Koneční prijímatelia

a) identifikácia typov Konečných prijímateľov, ktorým sa má poskytovať Príspevok na finančný nástroj.

Medzi oprávnených konečných prijímateľov patria:

- podniky vo všetkých fázach životného cyklu vo všetkých hospodárskych sektoroch s investíciami súvisiacimi s odpadovým hospodárstvom a obehovou ekonomikou.

Cieľové investície budú prioritne zamerané na prípravu odpadov na opätovné použitie a recykláciu odpadov vrátane anaeróbneho a aeróbneho spracovania biologicky rozložiteľných odpadov. Súčasťou prioritného zamerania investícií však môžu byť aj investície do predchádzania vzniku odpadov vrátane opätovného použitia, alebo zberu komunálnych odpadov, čím sa posilní komplexné riešenie problematiky nakladania s odpadmi.

b) pravidlá oprávnenosti Konečných prijímateľov a výdavkov

Oprávnenosť konečných prijímateľov a výdavkov je definovaná príslušnými prioritami, špecifickými cieľmi a opatreniami Programu Slovensko, príslušnou legislatívou fondov EÚ a prípadne aplikovaným režimom/režimami štátnej pomoci.

c) metodika identifikácie a hodnotenia Konečných prijímateľov v podobe Investičnej politiky finančného nástroja v prípade, že Prijímateľ príspevku na finančný nástroj bude implementovať finančné nástroje priamo, bez Finančného sprostredkovateľa.

Neaplikuje sa.